

Europejskie rynki gazu w dobie wstrząsów geopolitycznych i wyzwań klimatycznych.

GAZTERM, 13 maja 2024 r.
Paweł Turowski, BBN

I. Bezpieczeństwo dostaw

I. Morze Bałtyckie – bezpieczeństwo

- **Ewolucja środowiska bezpieczeństwa:**
- **Wschodnia i Północna Flanka NATO to:**
- **Polska, Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia, Szwecja, Norwegia - tworzą obszar frontowy.**
- **Akwen Morza Bałtyckiego - status głębi strategicznej i zaplecza materiałowego.**
- **Awers - wzrost znaczenie Bałtyku dla systemu bezpieczeństwa – rewers - wzrost zagrożeń.**

I. Morze Bałtyckie - dostawy

- Konsumpcja PL w 2024 r. – ok. **20 mld m³**
- Zdolności odbioru:
- Terminal LNG (PL) – **6,3 mld m³ – 8,6 mld m³**
- Baltic Pipe – do **10 mld m³**
- Terminal LNG Kłajpeda (LT) - rezerwacja **1 mld m³**
- GIPL – interkonektor LT-PL – **1,8 mld m³**

100% importu gazu do PL – szlak morski

I. Morze Bałtyckie – bezpieczeństwo

- **Morze Bałtyckie – najważniejsze incydenty:**
- **zniszczenie** dwóch nitek Nord Stream;
- **uszkodzenie** podmorskiego ESTLink 2 (SE-EE);
- **sabotaż** gazociągu do terminala LNG Brunsbuettel;
- **uszkodzenie** Balticconnector (FI- EE)
(kotwica chińskiego frachtowca);
- **alarm** - szwedzkie media – **ryzyko sabotażu** podmorskich gazociągów i kabli energetycznych na Bałtyku – rosyjskie statki.

I. Ochrona Infrastruktury Krytycznej

- **Zjawiska i wyzwania (Bałtyk, sieci lądowe):**
- **wzrost zagrożeń poniżej progu wojny;**
- **doświadczenia z Ukrainy – (morze, drony, IK);**
- **trudność przypisania atrybucji państwowej;**
- **znaczny wzrost wyzwań dla wolności nawigacji;**
- **wyzwania dla wzmocnienia ochrony IK gazu (operator- właściciel);**
- **Zmiana prawa – wzmocnienie ochrony IK.**

II. Transformacja - biogaz i wodór

II. Biogaz i biometan

- **Potencjał biogazu - Polska:**
 - szacunki – biznes: **ok. 5-6 mld m³ biogazu (2040);**
 - w przeliczeniu: **3-4 mld m³ biometanu;**
 - biogazownie PL – wnioski przyłączenie – **ok. 100.**
- **Potencjał biogazu – Niemcy:**
 - produkcja – **9 mld m³ biogazu;**
 - w przeliczeniu - **ok. 6 mld m³ biometanu;**
 - **ok. 11 tys. biogazowni.**

II. Wodór

- **Niemcy - polityka wodorowa:**
- ustawa z 2024 r.– sieć długość **9,7 tys. km;**
- prawie **60% sieci – konwersja** istniejącej gazowej sieci przesyłowej;
- koszt: **19,8 mld euro;**
- termin: **do końca 2037 r.**

III. Wnioski:

- **Wyzwania: bezpieczeństwo i transformacja:**
- wzrost poziomu zagrożeń hybrydowych;
- znaczny wzrost wyzwań dla wolności nawigacji;
- wzmocnienia ochrony IK – kluczowe ogniwa;
- transformacja - biogaz – horyzont 16 lat;
- transformacja – wodór – budowa rozwiązań systemowych – wsparcie finansowe.

Dziękuję za uwagę.